

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	P a s t a b o s
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
1.			Artiltis dižās.			Ž. R.	ariama žemė	pilnas smėlis ir glūda, lygi viena paupys.	apie 5 ha.	nuo jūros pirmame Šventosios upės vingyje, iki uosto kelio.		Vardas paėjęs tamsus senajai kartai.
2.			Artiltis magiās.			Ž. R.	ariama žemė	pilnas smėlis ir glūda, kalnelis.	apie 5 ha.	Antrame upės vin- gyje, į rytus.		" "
3.			Artruora.			Ž. R.	užtvara gy- viliams su- vartoti,	pelkė, durpynas, lygi vieta.	apie 5 ha.	Nuo Freimano dam- bio apie 150 m. į pietus. N. Freimano lauve.		Seniau suvarydavo gyvulius.
4.	Briedžių lanka.		Briedžių lauka.			Ž. R.	ariama žemė ir pieva.	Smėlynas, dar- bos paupys.	8 ha.	Nuo M. Monico sodybos, paupi, į vakarus nuo Darbo želdio.		Vardas žinomas tik senajai kartai.
5.	Brikmoniškė.		Brikmoniškė.			Ž. R.	ariama žemė ir gamyklas, lygi vieta.	smėlynas.	35 ha.	Abi pusės Kalgraučių kelio, t. Monico žemėje.		" "
6.			Birėjų dāvas.			Ž. R.	pieva	bala, lygi vieta.	apie 5 ha.	Nuo Lauvilos į samonius (pietų vakarus).		" "
7.			liēma gāls. Plūosta gāls.			Ž. R.	Šventosios kaimo pajūno šaurinis galas.					" "
8.			Dainintaru duobės.			Ž. R.	Duobės iš ku- rų rastos gin- taras.	Pelkės ir liėnai, durpynai, paigla- nės.	apie 3 km. ilgio	Nuo Šventosios kaimo laucų pietų galo į pietus iki Monico žemės.		Urselis - Dejus rado savo pelkėje gintaro ir parduavę sušinojo grafas ir uždaučė kasti gintarą. Gmė pato kasdinių ir dabar dar randama ginta- ro.
9.	Darba.		Dārba.			Ž. R.	upė.			Pera per žibą, žėlių agurą, mišką ir pro Rico dvarėlį.	Ši tėra š. Švento- sios upės prie Šven- tosios kapus, ir dėtiniojo kranto.	
10.			Dižās pēlķēs.			Ž. R.	pievos	pelkėta vieta.	apie 1 km. iš šaurės į pietus.	Nuo Kreivės į pietus iki valdžios pelkių. Šventosios kaimo pietų pietų galas.		
11.	Ėzerelis.		Ėzerālis.			Ž. R.	gamykla	nusausinta pelkė	4 ha.	Greta Silkeniškes.		
12.			Freimano dambis. Šila mēlas dambis Šventajos dambis			Ž. R.	kelias	apie miškelį viena chv. sankos	apie 1 km. ilgio.	Nuo viškelio nutiestas į pajūrį.		Čia tarp dviejų Frei- manų ūkių. Seniau buvo žinomas Švento- sios kaimo kelias.
13.			Eljā. Hēlijo			Ž. R.	buvęs miestas uostas.			Prie Šventosios upės žiočių (lygiuose)		Šventosios upės perkasė (ėiotyse) matyti buvusio molo liekanos. Laukuose randamos armenų eilės.
14.	Ušdegos.		Ušdegos.			Ž. R.	dirvos ir kopos	glūda, lyguma	apie 5 ha.	Laukas nuo Mėrio daro iki Freimano dambio.		
15.	Ušdegos.		Ušdegos.			Ž. R.	gamykla	smėlis	8 ha.	Tarp Juviškes ir Silkeniškes.		
16.			Ušdegų kāpas.			Ž. R.	kopos	beriantis smėlis		Pajūrio kopos Ušdegų plote.		Prieš 50-60 metų buvusios kopos apie 50 m. aukščio. Čai ūkininkai nebetvėrė tvorų, smėlis nuspuolė į pievas.

13 Istorinės žinios

13. Švedai pastatę šventosios upės žiotyse uostą, nes dugnas čia buvęs tinkamiausias. Uostas buvęs pastatytas prieš 200 metų vienos anglų kompanijos. Ėjusi smarkiai puvę. Greit sisekūgs prie buvusios smuklės. Per upę pėsčius ir važiuotus keldavęs keltas. Pajūryje buvusi baityčia. Uostas stovėjęs 200 metų. Kėles karas švedų su lietuviais. Miestelis buvęs sulegintas, o uostas užverstas akmenimis. Pasak kelių, švedų karalius, Rygos pirklių prašomas, sukurkęs Helijo miestą. Uostas konkuravęs su Ryga.

14 Archeologinės žinios

5. Žemę iš grafo Tiškevičiaus nuomavęs Briemonas. Jo vardu pavadinę lauką.

7. Seniau tilto nebuvę. Per upę keldavęs keltas (plosts). Todėl kaimo galą ir vadinę (daro pluošta galą. (kelto galą). 11. Žmonės sako, kad toje vietoje buvęs ežerėlis. (nuo jo pelkė ir vardą gavusi. (bisi vardu aiškinimai turėtų būti 15 skiltyje).

15 Vardų kilmės aiškinimai

15. Buvęs gaisras. Išlejęs jaunas miškelis.

5. Briemoniške. Žemę iš grafo Tiškevičiaus nuomavęs

Briemonas. Jo vardu pavadinę lauką.

7. Pluošta galą. Seniau tilto nebuvę. Per upę keldavęs keltas (plosts). Todėl kaimo galą ir vadinę pluošta galą (kelto galą).

11. Žmonės sako, kad toje vietoje buvęs ežerėlis. Nuo jo pelkė ir vardą gavusi. Ž.K.

16 Tautosakinės žinios

12. Sretoli pajūrio, dešinėje kelio pusėje, buvę užkasti pilingai.

15. Apie 60 m. nuo Freimano dambio į šiaurę, apie 500 m.

nuo kopų augo šermūšėnis. Ten buvusi čermmalio sodyba. Senis čermmalis turėjęs aitvarą (pūkę). Kai senis miręs, aitvaras pradėjęs vaidintis: išmėtęs elegancijos skalas, nužerdavęs kienius (dervas), berną nuversdavęs nuo kūtės su visais šiaudais, žaidęs, ponarėiu pasiverkęs, su piemenimis. Gyventojai su jo juokais apsipratę ir nebebijoję, jam dantis rody. Tėri perclaug įkyrėjęs, atvėjęs iš kėdingos kumigą, kad išvartų. Kumigas su aitvaru kalbėjėsis. Aitvaras prasakęs, kad jo šeimininko nebėjęs, miegas juo nebesirūpinęs ustat ir daužėsis. Kumigas aitvarą išvartęs s pelkęs. Čermmalio siėką prarsinėjęs vienas kaimynas. Kėlėtyje siėkas tierėmęs šokinėti, kad nūmėjęs s pamisėjęs ir suleginęs. (aitvarą galima ir dabar nusipirkti kėlapeidoje. Kėlūrininkai turi aitvarus).

Žinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas 1) Lūmplešas Andrius 13 Nr 13, 15 Nr 7; 2) Moricas Vilijus

15 Nr 5, 15; 3) Freimanas Miklasas 16 Nr 12; 4) Balčiūnė Margieta 16 Nr 14;

Gimimo vieta(os) 1, 2, 3, 4 Šventosios kaimas.

Amžius

	iki 15	15—25	25—40	2, 3 40—60	1 60—80	4 per 80
--	--------	-------	-------	---------------	------------	-------------

valsčius

Palanga

apskritis

Kretinga

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	P a s t a b o s
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
17.		Yuziškė.	Yuziškė.			ž. R.	ūrus	smelis	15 ha	N. Morico žemėje. Tarp Darbos upės ir Kalgraučių kelio.		
18.		Yuziškės tiltas	Yuziškės tilts.			ž. R.	tiltas			Ant Darbėnų kelio.		
19.			Kruoņa dārzis			ž. R.	pieva	smelis	5 ha.	Nuo Palangos vieškelio s. rytus, prie Darbos upės.		Buvusi Riko karčiamos žemė. Prie Darbos tilto yra karčiamos pamatai.
20.			Kāru kalns.			ž. R.	ariama žemė kalnelis	pielkas smelis	apie 4 ha	Prie Šventosios upės u. vingio, abipus uosto kelio.		Varėdas žinomas tik senajai kartai. Karas - kartuvės.
21.			Kārsils			ž. R.	dirvos ir pieva	kešis, gliūda, pelki	apie 17 ha	1/2 pietus nuo Firmo- no dambro, apie 300 m nuo kopų.		Dabar Japino ūkis.
22.		Kūtrnieku pelnis	Kūtrnieku pēlnis.			ž. R.	dirvos ko- pose.	smelis.		N. Mončiškės dambro, pajūnyje.		
23.			Kūrsa gals.			ž. R.	sočybos	smelis.		Šventosios kaime pa- jūnio šiaurės dalis.		
24.			Kāsnis. Liepajas cēlš.			ž. R.	vieškelis			Palanga - Liepaja.		
25.		Kēniškė	Kēniškė.			ž. R.	dirbama žemė ir pievas	smelis.		Nuo vieškelio s. rytus, kadargiai.		Plešiampi kerai.
26.			Kāpu gals.			ž. R.	kopos	lexiantis smelis		Pajūnis tarp Švento- sios ir Uexaniavių.		Buvusios amosios kopos.
27.		Lankos.	Laņkas.			ž. R.	pievos ir krūmai	lyguma, durpyno ir gliūda, līgas nuo ēas.	30 šiaurės s. piet. apie 2 km. Lī- vāņu s. ryt. apie 1 km	Nuo uosto kelio iki Frimano dambro abi- pus Ramavos.		
28.		Lieknas.	Liekna.			ž. R.	pievos	nusausinta pelki.		Šventosios kaime pie- vos tarp Lauks.		Buvusi švenciamos pelnis.
29.			Līkumi.			ž. R.	ariama žemė ir pievas	smelis, lygi vieta.	apie 15 ha.	Šventosios kaime pajūnio šiaurinės galos.		
30.		Māzasis Rīco tiltas.	Māzasis Rīca tilts. Dārba tilts			ž. R.	tiltas			Gina per Palangos - Liepajos vieškelį.		
31.		Mēnēriškės laukai.	Mēnēriškės lauki. Mēnēškē.			ž. R.	laukai, varanose kal- nelis, mīškar.	smelis	apie 12 ha.	Nuo kalnelio pusyno lī rytus nuo šventosios upės vingio paupus iki šventosios kaime kapinių. 1/2 pietus nuo uosto kelio.		Varėdas žinomas tik senajai kartai.
32.			Mēska dārzis.			ž. R.	ariama žemė, didėnė dalis pajūnio kopų	smelis, gliūda, nuo ēas ir varanų s. rytus	apie 10 ha.	Nuo uosto kelio s. pietus. Firmas ūkis prie kopų.		J. Šimono ūkis. Varėdas žinomas tik senajai kartai.

5

13] 20. Senovėje ant to kalnelio būrūsios kartuvės. Kardavo muzikantėlius.

15] 22. Kūtnimzai. Blogoj vietoj. Muguisti kaip i kūtę.

16] 20. Drie kary kalnelio vaidindavosi. Išbegdavo iš upės vaidluokliai: berniukas su raudonu švarkeliu, lorys.

1) Balčienė Margrieta 13 Nr. 20, 16 Nr. 20.; 2) Freimanas Andrius 15 Nr. 22.
1, 2 Šventosios kaimas, Palanga valsčius, Kretinga apskrėtis.

$\frac{2}{[40-60]} + \frac{1}{per\ 80}$

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surinktos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
33.		Penciškė	Penciškė			ž. k.	ūkiai dirbama žeme ir miškelis	smelis	35 ha	Sarbo ūkininko Bertulio (Monėskės) ir Smelio dvarelio.		Pirmiau ūkis buvo priskirtas silo malai
34.		Penciškės kaimai	Penciškės kaimai. Rica kaimai. Sventajniekių kaimai.			ž. k.	Kapinės	smėlynas - miškelis, ketvirtinis plotas	apie 2 ha	Penciškės laukuose, į šiaurę nuo Moricų kaimo, apie 400 m. rytu.		Vardas einomas tik senajai kartai.
35.			Puosinė's			ž. k.	šventosios kaimo silo malas) šiaurės pusės laukai.	pilkas smelis, lygi vieta nuolatiniuose ir šiaurės pietus.		Nuo šventosios upės iki freimano dambro. laukai prie sodų.		" "
36.			Pluosta kruogės.			ž. k.	karčiama vieta.	smelis.		Grie šventosios upės naujojo tilto.		nujūnanta 1881-1882 metais. karčiama buvusi prie kelto.
37.		Padarbė.	Padarbė.			ž. k.	dirva.	smelis.		Sarbo paupy. b. Morico žeme.		
38.			Pelkės dirva.			ž. k.	šventosios kaimo pietų galo laukai.	pilkas smelis, nuosimny tupa.		Nuo freimano dambro į pietus iki Monėskės.		
39.			Pagrūminė.			ž. k.	pieva.	smelis pelkė.	apie 2 ha.	Pajūnio pievų pietų vakarų dalis. Alksny-nas kopose.		Buvo bala. varclinosi.
40.			Paclārzi.			ž. k.	aršama žeme.	smelis, lygi vieta, ilgai nuolatiniuose ir šiaurės pietus.	apie 2 ha š. pietus. apie 400 m. rytu.	Nuo pamintinio ūkio, (likusio) paminties vietoje, į pietus iki Monėskės. Rytų pusė.		Į pleistos pievos.
41.			Rica sėda.			ž. k.	burgs kammas.		7 ūkiai.	Dabar b. ir š. Moricų ūkiai. (Smelio dvarelio).		6. Moricai iš grafo ūkio nupirkti ir sujungti su Smelio dvareliu.
42.			Rica kruogės.			ž. k.	buvusi smulė.			Prie Palangos vieškelio, į Rūdingės kaimą nuo Jaalgraučių kelio.		Smulė prisklausiusi grafiui.
43.		Smelio dvarelis	Smelio dvarelis. Zašalhof. Smielėnu mūša			ž. k.	dvarelis	smelis, glūda		Abi pusės Palangos vieškelio, į pietus miškas iki valčiūno miško. Vakaruose Monėskės. Rytuose Darba. Šiaurėje šventosios upės.		
44.		Silkinis kė	Silkinis kė.			ž. k.	laukai, pievos, gamybos.	smelis.	13 dešimtys	šventosios kaimo šiaurės rytų kampas. (paminties vieta).		
45.			Sila mėlė.			ž. k.	šventosios kaimo rytų dalis.		apie 3 ha š. kaimo šiaurės pietus.	Silo kraštas nuo Palangos vieškelio į vakarus.		
46.			Sėdas celės. Sila mėlės celės.			ž. k.	kelias.			Nuo šventosios kaimo į Palangą, paminties.		
47.			Smūkupė.			ž. k.	upelis.	tvantai žemi, prie tilto klampis, tessa prevonis.	apie 3 ha ilgio sm. plotas.	Štėva iš Monėskės durkynų, duobių. Štėva į šventosios upės ties tiltu.		Vardas einomas tik senajai kartai.
48.		Smūkupės tiltas.	Smūkupės tiltas.			ž. k.	tiltas.			Per Smūkupę ant uosto kelio.		Varclai einomas tik senajai kartai.

- 13] 43. Smėlio dvarėlis. Emilis Moricas nupirko iš grafo Giskrevičiaus ūkį: Pėnėsių, Šyrelėsių, Briemonių, Jurių, Vidaus lauką ir Briedžių lauką, Rieo karčiamą. Šis žemės sudarė Smėlio dvarėlį (Zandhof). Mirdamas išdalino dviem sūnum. Jų ūkiai dabar priklauso Šventosios kaimui.
45. Sila mala. Visas kaimas buvęs pajūryje. Kai kopos imė slinkti į kaimą, gyventojai nuvėžė į pašalį, iškūrė silą ir šsikūrė. Senasis silas galutinai išsiskobintas grafo 1885, 6 ar 7 metais.

- 15] 43. Pėnėsiškė. Ūkis iš grafo Giskrevičiaus nuomavęs Pėnė. Jo vardas ir paradinio žemės.
47. Smukupė. Krantai klampūs - smunka (latviskai - smūk).

- 16] 48. Smukupės tiltas. Prie tilto raištinclavosi. Ten visomet būdavęs didelis patvinis. Sykį muskondės raitelis ir panėmė varichyns.
8. Girsant į uostą, nuo tilto po dešinę, kopose yra duobė. Duobėj būvę šiečiai pinigai parasti. Rasejus baidė: nodyclavęsi erūrai, kiaulės, dejuoclavę.

1) Moricas Vilius 13 Nr. 43, 15 Nr. 33; 2) dumplėsias Indrius 13 Nr. 45, 15 Nr. 47, 16 Nr. 48a
3) Freimanas Miklavas 16 Nr. 48b.

1, 2, 3 Šventosios kaimas, Palanga valsčius, Kretinga apskritys.

$\frac{1,3}{[40-60] \frac{2}{60-80]}$

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surinktos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
49.			Saūkaniškė.			Š. K.	Butimyno šventosios kopų.	Smelis.	apie 3 ha.	Nuo Freimano dambio išsimaugę trys ūkai, pirmose kopose iš pietų pusės.		
50.		Šventosios kaimas	dešimysė.			Š. K.	kaimas.		apie 3 km ilgio, apie 400 gyventojų.	Beveik šventosios kaimo šiaurės pusė.	Prieškeliam prie uosto kelio, daro du vingius. Pajūryje išsilenkia į pietus ir šiek tiek į Baltijos jūrą.	Šventosios kaimui priemiesia pajūris, šio krašto (arba mato), šventosios uosto ir Monay ūkai.
51.		Šventosios upė.	Šventosios upė.			Š. K.	upė.					Riba tarp Palangos ir Garbėnų šventosios dambio pietuose pagamama daug mėsagų (negių).
52.		Šventosios uostas.	uost.			Š. K.	žvejų uostas.			Šventosios upės žiotyse.		
53.		Šventosios uosto administracija.	Kardona.			Š. K.	trobešiai.			Į pietus nuo šventosios upės perkono.		
54.		Šventosios pradžios mokykla.	dešimysinė mokykla.			Š. K.	ikimyno A. Freimano namas.			Nuo Freimano dambio išsimaugę 1 namas ir kaimas.		
55.		Pyrelisškė.	Pyrelisškė.			Š. K.	laukas ir miškas.	Smėlynas su durpynu.	85 ha.	Nuo uosto kelio (kelio dalis anksčiau Palangos vieškelio, eina per miškelį) į rytus iki Darbos upės.		Dabar ten gyvena kiti dienei ir žemės.
56.		Uosto kelias.	Jaunais kels. Ciema gata dambis.			Š. K.	kelias.		3 km.	Nuo Palangos vieškelio iki šventosios uosto.		Pradėtas tiesti 1924 m. senesnis kelias ejo anksčiau upės.
57.			Didus laukas.			Š. K.	laukas.	glūda.	7 ha.	Nuo vieškelio švazarus, tarp šventosios ir Darbos upių.		Parasai apsemta vanduo.
58.			lėčiupis.			Š. K.	senos upės vaga.		apie 3 km ilgio.		Darbos upės užaugusi vaga į rytus nuo vieškelio.	
59.			liexastė.			Š. K.	arima ceme.	glūda.	apie 22 ha.	Nuo Freimano dambio į pietus, anksčiau kopų, (iki dabino - vidurinės juostos).		laukas žinomas šiek senajai kartai.
60.			válka. kirsia válka.			Š. K.	pieva.	smelis, durpynas.	apie 7 ha.	Nuo Pagruminės į pietus nuo kopų į rytus, jūros pusėje.		" "

- 13] 50. Šventosios kaimas. Baudžiava ejo grafiui Tiškevičiams. Dirbo grafo laukus Vilimiskėje. Žemė buvo išdalinta cėčiais. Ūkininkas turėjo tam žemę skaidių „pavinascių“. Palangos nuvadas bylinėjosi su grafu J. Tiškevičium dėl kontraktų. Tiesmas buvo Peterburge. Nuvadas išrinko savo atstovus: Stomus iš Vilimiskės, Žilį iš Libininskų ir Freimaną iš Šventosios. Jie, gerai paraišinti, susitarė su grafu – pardavė nuvadą. Stomus ir Žilis gavo po du ūkius, o Freimanas gerą keptuvę. Paskui ėmė visi kontraktus. Kas nenorėjo, tą metė iš ūkių laukų. Ypačingai žiaurus buvo grafo komisaras: daučė visus – senus ir vaikus. Daug ūkininkų metė laukus ir pabėgo – nenorėjo imti sutarties. Sutartis buvo sudaryta 12 metų. Niekas negalima buvo paduoti. Grafas davė darbo nuomai užsioliję. Paskui taip neburo: galima buvo viską paduoti. Vėliau žemę davė išsipirkti.
51. Šventosios upė. Giesiometus imta upę traukti. Išrastas perkamas. Upė nuvesta tiesiog į jūrą. Ž. R.
52. Rusų laikais buvo raketų stotis. (žvejus gelbėti). 1925 m. balandžio mėn 28 d. buvo padėtas uosto kertinis armas. Ž. R.
53. Kārclona. Buvusi rusų kareivių sūgula. Kareivių būrį pas kiekvieną ūkininką po 2-3-4. Saugodavę pajūrį. Karo metu ten gyveno neturtingi žmonės, benamiai.
54. daukydavo ir saugodavo namie rekutus. kaimynai nesidavomai.

1) Balčiienė Margrieta 13 Nr. 50; 2) Freimaniene Margrieta 13 Nr. 53, 54.

1,2 Šventosios kaimas, Palanga valsčius, Kretinga apskritys.

1,2
[per 80]